

EXAMENREGLEMENT 2023-2024

Instemming van de MR 26 september 2023

**MAVO 3 - 4
HAVO 4 - 5**

Voorwoord

Voor ouders en leerlingen van de eindexamenklassen van Het Hooghuis.

Beste leerlingen, geachte ouder(s)/verzorger(s),

De schoolopleiding van leerlingen op de locaties TBL, Mondriaan College, Stadion, Heesch en ZuidWest van Het Hooghuis worden afgesloten met een eindexamen.

Dit eindexamen omvat voor bijna alle vakken twee elementen:

- het schoolexamen
- het centraal examen

Het centraal examen wordt afgenomen aan het einde van het laatste examenjaar: de vierde klas vmbo, de vijfde klas havo en/of de zesde klas atheneum of gymnasium.

Het schoolexamen bestaat voor ieder vak uit een aantal toetsen, die in de leerjaren drie (voor vmbo) vier, vijf en/of zes kunnen worden afgenomen.

Het Eindexamenbesluit schrijft voor, dat de school iedere examenkandidaat zorgvuldig inlicht over de data van de proeven en de leerstof waarover gevraagd wordt.

Hierbij tref je het Algemeen Examenreglement aan voor alle genoemde locaties van Het Hooghuis. Naast dit algemeen examenreglement is er van iedere locatie een locatie-specifiek deel betreffende schooleigen afspraken t.a.v. het examen.

Daarnaast is er per locatie voor de daar geboden opleidingen voor ieder vak een PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) vastgesteld. Hierin staat van ieder vak aangegeven hoe het schoolexamenresultaat tot stand komt.

De beoordelingen van de verschillende PTA-onderdelen worden vastgelegd in Somtoday en zijn voor kandidaten en ouders/verzorgers daar zichtbaar.

Lees dit reglement en PTA grondig door! Het bevat rechten en plichten die de kandidaat bij schoolexamen en centraal examen heeft.

Dit reglement en het PTA voor dit schooljaar is goedgekeurd door de MR op 26 september 2023.

Namens alle medewerkers en de eindexamencommissie wensen wij jullie veel succes bij de voorbereidingen, het schoolexamen en het centraal examen.

Oss, september 2023

Marianne Rutten-Fleuren
Examensecretaris

INHOUD

DEEL I: ALGEMEEN DEEL	1
Hoofdstuk I: Algemene bepalingen	2
Artikel 1: Begripsbepalingen	2
Artikel 2: Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020).....	4
Artikel 3: De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020).....	4
Artikel 4: Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO).....	5
Artikel 5: Toegestane zaken examenlokaal.....	5
Artikel 6: Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020).....	5
Artikel 6a: Bezwaar/klacht.....	6
Hoofdstuk II: Inhoud van het eindexamen	8
Artikel 7: Examenprogramma.....	8
Artikel 8: Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten	8
Hoofdstuk III: Regeling van het eindexamen	9
AFDELING 1: EXAMENREGLEMENT EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING	9
Artikel 9: Examenreglement	9
Artikel 9a: Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud	9
Artikel 9b: Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling	9
Artikel 9c: Programma van toetsing en afsluiting: wijziging	10
AFDELING 2: DE EXAMENCOMMISSIE	10
Artikel 9d: De benoeming en samenstelling van de examencommissie.....	10
Artikel 9e: De taken en bevoegdheden van de examencommissie.....	11
AFDELING 3: SCHOOLEXAMEN	11
Artikel 10: Schoolexamen	11
Artikel 10a: Toegestane zaken examenlokaal.....	12
Artikel 10b: Inhaal- en herkansingsregeling Schoolexamen	12
Artikel 11: Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen	12
Artikel 12: Beoordeling schoolexamen	12
Artikel 13: Herexamen schoolexamen vmbo	13
Artikel 14: Examendossier	13
Hoofdstuk IV: Het centraal examen	14
Artikel 15: Tijdvakken en afneming centraal examen	14
Artikel 15a: Centraal examen in eerder leerjaar	14
Artikel 16: Opgave kandidaten centraal examen	14
Artikel 17: Regels omtrent het centraal examen.....	15
Artikel 18: Beoordeling centraal examen.....	15
Artikel 19: Beoordeling centraal examen cspe	15
Artikel 20: Vaststelling score en cijfer centraal examen.....	16
Artikel 21: Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen.....	16
Artikel 22: Verhinderung centraal examen.....	16
Hoofdstuk V: Uitslag, herkansing en diplomering	17
Artikel 23: Eindcijfer eindexamen	17
Artikel 24: Vaststelling uitslag	17
Artikel 25: Uitslag eindexamen leerwegen vmbo	17
Artikel 25a: Uitslag eindexamen vwo en havo	18
Artikel 25b: Voorschriften cum laude.....	19
Artikel 26: Herkansing centraal examen.....	20

Artikel 27: Diploma en cijferlijst	21
Artikel 27a: Atheneumdiploma aan een gymnasium.....	22
Artikel 27b: Voorlopige cijferlijst	22
Artikel 28: Certificaat.....	23
Artikel 29: Duplicaten en afgifte verklaringen	23
Hoofdstuk VI: Overige bepalingen.....	24
Artikel 30: Afwijking wijze van examineren	24
Artikel 31: Bewaren examenwerk.....	24
Artikel 32: Afwijkende inrichting examen.....	24
Artikel 33: Spreiding voltooiing eindexamen.....	25
Artikel 34: Overgangsbepaling schoolexamen rekenen.....	25
Hoofdstuk VII: Slotbepalingen	26
Artikel 35: Onvoorziene omstandigheden.....	26
Artikel 36: Vaststelling examenreglement	26
Deel II: School specifiek deel locatie Mondriaan College	27
1. PTA (Schoolexamens).....	28
2. Overstapregeling havo 3 naar mavo 4	28
3. Overstapregeling havo 4 naar mavo 4	29
4. Overstapregeling mavo 4 naar havo 4	29
5. Overstapregeling havo 5 naar vwo 5.....	29
6. Vrijstelling CKV / Maatschappijleer havo 4.....	30
7. Data van SE-perioden.....	30
8. Schoolexamen onregelmatigheden.....	30
9. Schoolexamen inhaalregeling en afspraken rondom te laat komen bij SE	32
10. Afspraken t.a.v. herkansingen en data	32
11. Afspraken t.a.v. herbeoordeling	33
12. Afspraken t.a.v. Profielwerkstuk	33
13. Bewaren schoolexamens en examens.....	34
14. Afronding eindcijfers	34
15. Data van CSE van de verschillende vakken.....	34
16. Toegestane hulpmiddelen schoolexamens (SET)	35
17. Toegestane hulpmiddelen eindexamen.....	35
18. Handleiding voor surveillanten tijdens het eindexamen.....	36
19. Herkansingen.....	38

DEEL I: ALGEMEEN DEEL

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsbepalingen

algemene vakken:	vak, niet zijnde een profielvak of een beroepsgericht keuzevak;
beroepsgericht keuzevak:	keuzevak als bedoeld in artikel 2.29 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie cq. de directeur van een school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de wet;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 2.54 van de wet;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a van de wet;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;
extraneus:	extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet;
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;

fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
kunsvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder c van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder a van de wet;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
profielwerkstuk:	profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
Schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 7.6 van de wet;

toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt;
tweede examinerator:	degene die, naast de examinerator, tevens belast is met de beoordeling van het cspe vmbo;
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen; vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audiovisuele vorming;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs;
wet:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020.
UB WVO 2020:	Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Artikel 2: Eindexamen (art. 2.51 WVO 2020)

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de schoolleider in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen in de gelegenheid worden gesteld een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn: de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. De schoolleider kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3: De examensecretaris (art. 2.51a WVO 2020)

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De schoolleider en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 44, tweede lid, en artikel 45, derde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
  - b. de uitvoering van het examenreglement;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
  - c. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4: Inhoud eindexamen (art. 2.53 WVO 2020; art. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.10 UB WVO)

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vwo, havo en vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. Het profielwerkstuk van het eindexamen in het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
6. Het profielwerkstuk dient voor het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 5: Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet toe. Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De examenkandidaat maakt bij de examens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat mede-examenkandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de examenkandidaat zelf.

Artikel 6: Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen (art. 2.61 WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;

- e. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
- f. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
- g. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
- h. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 6a: Bezwaar/klacht

1. Een kandidaat kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement.
2. Een kandidaat kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een kandidaat kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen of deeleindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen of deeleindexamen waardoor de kandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.
5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de kandidaat mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat zich niet kan vinden in de beslissing van de schoolleider, kan de kandidaat zich wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege. De klachtencommissie onderzoekt de klacht zoals bedoeld in lid 1, 2 en/of 3 en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Artikel 7 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid (art. 3.58 en art. 3.59 UB WVO 2020, examenblad)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. Voordat de schoolleider een maatregel als bedoeld in artikel 6 lid 1 neemt, hoort de schoolleider de examenkandidaat. De examenkandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 8, eerste en zesde lid.

Artikel 8 Beroep bij besluiten inzake maatregelen (art. 2.60 en 2.64 WVO 2020, art. 3.59 UB WVO)

1. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de schoolleider als bedoeld in artikel 6 lid 1 in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de eindexamens. De schoolleider heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het beroepschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk bij de Commissie van Beroep voor de eindexamens ingesteld.
3. De Commissie van Beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 7, derde lid.
5. De Commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de schoolleider, het College van Bestuur en de inspectie.
6. Het adres van de Commissie van Beroep voor de eindexamens is: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.
7. De Commissie bestaat uit de volgende personen:
  - mevrouw mr. A.E.W. de Rouw
  - de heer mr. R.J.W.T. Schuurman
  - de heer ir. J. Brouwer
  - mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff
  - de heer H. Claessen
  - de heer Ch. Dams

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

Artikel 9 Bezwaar/klacht

1. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting.
2. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen of deeleindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen of deeleindexamen waardoor de examenkandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.
5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de examenkandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat of diens wettelijk vertegenwoordiger zich niet kan vinden in een beslissing van de schoolleider, kan deze zich (ook rechtstreeks) wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege. De klacht dient binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. De klachtencommissie onderzoekt de klacht zoals bedoeld in lid 1, 2, en/of 3 en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Hoofdstuk II: Inhoud van het eindexamen

Artikel 7: Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de schoolsoorten en leerwegen, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak, en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau.

Artikel 8: Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in extra vakken examen afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarop deze extra vakken een aanvulling zijn.

Hoofdstuk III: Regeling van het eindexamen

AFDELING 1: EXAMENREGLEMENT EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Artikel 9: Examenreglement

1. De schoolleider stelt op grond van artikel 31 lid 1 van het Eindexamenbesluit VO een examenreglement vast.
2. De schoolleider wijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 9e, eerste lid, onderdeel a, nadat de schoolleider:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn ook aan hun ouders/verzorgers en aan de inspectie.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 9a: Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. De schoolleider stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 9b: Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

1. De schoolleider wijkt bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, slechts af van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 9e, eerste lid, onderdeel b, nadat de schoolleider:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.

3. De schoolleider heeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn ook aan hun ouders/verzorgers en aan de inspectie.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de deeleindexamens.

Artikel 9c: Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
  - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De schoolleider wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat de schoolleider:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 9b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de deeleindexamens.

AFDELING 2: DE EXAMENCOMMISSIE

Artikel 9d: De benoeming en samenstelling van de examencommissie

(artikel 35d Eindexamenbesluit VO en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De schoolleider:
  - a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);
  - b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
  - c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 9e: De taken en bevoegdheden van de examencommissie

(artikel 35e Eindexamenbesluit VO en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 9 voor de schoolleider;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 9a voor de schoolleider;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege;
  - e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
  - f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de eindverantwoordelijk schoolleider.
6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

AFDELING 3: SCHOOLEXAMEN

Artikel 10: Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
Het schoolexamen begint bij de start van leerjaar 3 en wordt in leerjaar 4 in april afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Bij toepassing van artikel 15, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets.
De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten uiterlijk zijn afgesloten op een datum die ligt uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk in het vmbo zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider op grond van artikel 103b, tweede lid van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 10a: Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staat met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancellings headsets, behoren daar niet toe. Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 10b: Inhaal- en herkansingsregeling Schoolexamen

De Herkansingsregeling Schoolexamen staat per locatie van Het Hooghuis uitgewerkt in deel 2 – Het school eigen gedeelte van dit document.

Artikel 11: Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
  - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier bedoeld in artikel 14;
  - b. een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
  - c. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De schoolleider of de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

Artikel 12: Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
5. Onder verwijzing naar artikel 25a, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: *pws, ckv en maatschappijleer*. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.

Artikel 13: Herexamen schoolexamen vmbo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 14: Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische cq. de gemengde leerweg.

Hoofdstuk IV: Het centraal examen

Artikel 15: Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
8. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 15a: Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 15, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten-voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 25, vierde lid, en artikel 25a, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College van toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 16: Opgave kandidaten centraal examen

De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 17: Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 18: Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid van het Eindexamenbesluit VO toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 19: Beoordeling centraal examen cspe

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.

2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examiner. De tweede examiner kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examiner van de school zijn. De tweede examiner beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examiner daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid. Artikel 18, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De examiner en de tweede examiner stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 20: Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examiner en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 21: Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 22: Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 30 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mee aan de schoolleider.
5. Indien de schoolleider op grond van artikel 15, zevende lid, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk V: Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 23: Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 24: Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25 of artikel 25a, en voor zover van toepassing artikel 27b.
2. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 25: Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald;
  - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma vormen als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d van het Eindexamenbesluit VO. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.

4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet, geslaagd indien:
  - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
  - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.
 Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.
7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25a: Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak, dan wel andere hier genoemde vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    1. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    2. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    3. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    4. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.
De schoolleider kan aan het combinatiecijfer toevoegen:
  - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
  - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
  - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit VO.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25b: Voorschriften cum laude

1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.

4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
    1. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, derde lid en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
5. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    1. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    2. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, vierde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.

Artikel 26: Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 22, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 25, vierde lid, of artikel 25a, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 26a: Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

1. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 27: Diploma en cijferlijst

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in mavo en vbo,
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
    1. de maatschappelijke stage is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
    2. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren;
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid, of artikel 25a, tweede lid, en
  - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
    1. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    2. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
    3. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit of artikel 10 van het Staatexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    4. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    5. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    6. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
  - b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
    1. de vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;

2. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  3. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  4. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, zesde lid, artikel 24, vijfde lid, of artikel 25, vijfde lid van het Eindexamenbesluit VO bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  5. vakken die op grond van artikel 22, zevende lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
  6. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
5. De schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
  6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
  7. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 25 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.

Artikel 27a: Atheneumdiploma aan een gymnasium

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:

1. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
2. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
3. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

Artikel 27b: Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de schoolleider hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 15a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 33, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer en of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit.

3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 27, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 28: Certificaat

1. De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
  - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
2. De schoolleider reikt aan de kandidaat, bedoeld in artikel 3, derde lid, die deeleindexamen vmbo aan een school voor voortgezet onderwijs heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. de leerweg,
  - b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
  - c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk, en
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het cijfer dat is bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid.

Artikel 29: Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

Hoofdstuk VI: Overige bepalingen

Artikel 30: Afwijking wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Eindexamenbesluit VO wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 31: Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
3. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 32: Afwijkende inrichting examen

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van OCW toestaan dat van het Eindexamenbesluit VO wordt afgeweken.

Artikel 33: Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25 of artikel 25a.

Artikel 34: Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 25 en 25a.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 25 of 25a, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Hoofdstuk VII: Slotbepalingen

Artikel 35: Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 36: Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad c.q. deelraad.

Deel II: School specifiek deel locatie Mondriaan College

1. PTA (Schoolexamens)

Het PTA mavo 3-4 en havo 4-5 is gepubliceerd op de communicatiesite (communicatie.hethooghuis.nl/mondriaan/) van het Mondriaan College. Het PTA en het examenreglement wordt voor 1 oktober van het betreffende schooljaar per mail verzonden naar alle leerlingen en ouders uit voorexamen- en examenklassen.

Alle schoolexamens worden beoordeeld met cijfers met een bandbreedte 1 t/m 10 en op 1 decimaal afgerond.

Vakken zonder eindexamen hebben in het PTA opgenomen dat de cijfers uiterlijk 10 dagen voor de start van het CE vastgesteld zijn.

- a. **Schoolexamen leerjaar 3 van de mavo**
Er is een PTA cohort 2023-2025 (voor Iln M3)
- b. **Schoolexamen leerjaar 4 van de mavo**
Er is een PTA cohort 2022-2024 (voor Iln M4)
- c. **Schoolexamen leerjaar 4 van de havo**
Er is een PTA cohort 2023-2025 (voor Iln H4)
- d. **Schoolexamen leerjaar 5 van de havo**
Er is een cohort 2022-2024 (voor Iln H5)

2. Overstapregeling havo 3 naar mavo 4

Een overstap van havo 3 naar mavo 4 kan plaatsvinden op beslissing van de overgangsvergadering en is aan de volgende voorwaarden gebonden:

1. De eventuele overstap wordt voorbereid en besproken in het team en in de prognoses van april vastgelegd.
2. Voor leerlingen die zijn overgestapt in schooljaar 2023-2024 geldt: De leerling moet vakken en/of onderdelen van vakken inhalen om te voldoen aan de eisen van het schoolexamen. De inhaalprogramma's worden vastgesteld met de betrokken secties en er is een PTA voor de overstappende leerlingen gemaakt, waaraan de leerling moet voldoen. De inhaalprogramma's voor kv1, maatschappijleer1 zijn verplicht voor alle leerlingen. Voor een aantal onderdelen uit het programma M3 kan vrijstelling gegeven worden in Somtoday.
3. Het PTA voor overstappers is een apart PTA welke beschikbaar is op de communicatiesite van de school.

3. Overstapregeling havo 4 naar mavo 4

Een overstap van havo 4 naar mavo 4 kan plaatsvinden op beslissing van de overgangsvergadering en is aan de volgende voorwaarden gebonden:

1. De eventuele overstap wordt voorbereid en besproken in het team en in de prognoses van april vastgelegd.
2. Voor leerlingen die zijn overgestapt in schooljaar 2023-2024 geldt: De leerling moet vakken en/of onderdelen van vakken inhalen om te voldoen aan de eisen van het schoolexamen. De inhaalprogramma's worden vastgesteld met de betrokken secties en er is een PTA voor de overstappende leerlingen gemaakt, waaraan de leerling moet voldoen. Deze leerlingen hoeven geen inhaalprogramma voor kv1, maatschappijleer mits het vak voldoende is afgesloten. Het vak altijd overgedaan worden.
3. Het PTA voor overstappers is een apart PTA welke beschikbaar is op de communicatiesite van de school.

4. Overstapregeling mavo 4 naar havo 4

1. De leerling die in mavo 4 aangeeft over te willen stappen naar havo 4, mag overstappen. Het docententeam geeft wel een advies aan de leerling. De leerling neemt (mits deze wiskunde in pakket heeft) deel aan de XL lessen wiskunde (september tot en met januari of januari tot en met april). Als de kandidaat deze lessen volgt, heeft hij toegang tot havo 4 voor het profiel dat aansluit op het vakkenpakket.
2. Een leerling die in mavo 4 een vak moet duimen om te kunnen slagen (lees: Geslaagd voor 6 vakken in plaats van 7 vakken in de theoretische leerweg, mag niet doorstromen naar havo 4. Ditzelfde geldt voor leerlingen van andere locaties, die geslaagd zijn in de gemengde leerweg in plaats van de theoretische leerweg (lees: Geslaagd voor 5 theorievakken en het praktijkvak in plaats van geslaagd in 6 theorievakken en het praktijkvak).

5. Overstapregeling havo 5 naar vwo 5

Er zal worden gekeken naar drie onderdelen met elk voorwaarden waaraan voldaan dient te worden om toegelaten te worden op vwo 5 op Het Hooghuis, locatie TBL.

1. Het profiel:
In vwo 5 wordt hetzelfde profiel gevolgd als in havo 5, met de volgende eis dat een leerling die in havo 5 het CM-profiel volgde, wiskunde-A moet hebben gevolgd in het vrije deel.
2. Doorstroomprogramma:
Er is een doorstroomprogramma voor havo 5 leerlingen naar vwo 5 op het TBL. Dit programma is niet verplicht, maar deelname en afronding met een positief resultaat garanderen de leerling een plaats in vwo 5. Daarnaast geeft deelname aan het programma toegang tot vwo 5.
3. Advies:
Vakdocenten geven een advies conform het daarvoor bestemde formulier waaruit een algemeen advies komt in verband met de start op het atheneum. Het vak advies is geen voorwaarde vanuit TBL.

Verder gelden de volgende regels:

- De leerling havo 5 die wil overstappen naar vwo 5 meldt zich voor de herfstvakantie van het examenjaar bij de doorstroomcoördinator mevrouw Jolanda Schouten.
- Per leerling wordt bekeken of en zo ja, welke stof ingehaald moet worden en of dit haalbaar is.
- Een leerling dient op vwo zijn of haar profielwerkstuk uit havo 5 uit te breiden of te verdiepen dan wel geheel opnieuw uit te voeren.
- Voor alle vakken geldt dat een leerling in het examenjaar havo 5 in overleg met de vakdocent het vak op vwo 6-niveau kan afronden om zo vrijstelling te verkrijgen in vwo 5 en 6.

- De toelatingscommissie bestaat uit de teamleider bovenbouw atheneum, de decaan vwo, de teamleider havo en de decaan havo plus de mentor van de leerling. De commissie is gerechtigd in voorkomende gevallen een afwijkende beslissing te nemen.

6. Vrijstelling CKV / Maatschappijleer havo 4

Leerlingen die voor het tweede jaar in havo 4 zitten, kunnen in aanmerking komen voor vrijstelling bij het vak CKV en/of maatschappijleer.

Voorwaarden hiervoor zijn:

- Een compleet examendossier voor het vak
- Minimaal het eindcijfer 7 voor het vak

Bij een vrijstelling voor het vak worden in plaats daarvan extra studie-uren gemaakt door de leerling. Twee extra studie-uren per vak in het eerste halve schooljaar en één extra studie-uur in het tweede halve schooljaar.

7. Data van SE-perioden

Deelname aan SE -toetsen is een voorwaarde om op te mogen voor het CE.

Voor M3-M4-H5

- SET dagen 1: 27, 30 en 31 oktober 2023 (mavo 3)
- SET week 1: 25 t/m 31 oktober 2023 (mavo 4)
- SET week 1: 25 t/m 31 oktober 2023 (havo 5)

Voor M3-M4-H4-H5

- SET week 2: 15 t/m 22 december 2023 (havo 5)
- SET week 2: 18 t/m 22 december 2023 (havo 4, mavo 3 en mavo 4)
- SET week 3: 8 t/m 15 maart 2024 (havo 5)
- SET week 3: 11 t/m 15 maart 2024 (havo 4, mavo 3 en mavo 4)

Voor M3-H4

- Toets/SET week 4: 17 t/m 21 juni 2024

Het CPE van het vak kunstvak 2 van 4 mavo Mondriaan College wordt afgenomen op 20, 21 en 22 maart 2024.

8. Schoolexamen onregelmatigheden (zie ook artikel 6 – algemeen deel examenreglement)

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen (SE en CSE)) dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider of diens gemandateerde maatregelen nemen.
2. Alle leerlingen die vallen onder een onregelmatigheid worden door de examencommissie in samenspraak met de teamleider gehoord. Vervolgens wordt de leerling uitgenodigd bij de locatie directeur om eventuele maatregel te nemen. Voor leerlingen onder de 18 jaar, geldt dat zij zich mogen laten bijstaan door een meerderjarige (ouder/ verzorger).
3. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;

- b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen; indien geen SE-cijfer behaald kan worden en er is geen sprake van een extra vak, dan is de kandidaat daarmee uitgesloten van verdere deelname aan het eindexamen.
- c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, de rekentoets of het centraal examen; indien geen SE-cijfer behaald kan worden en er is geen sprake van een extra vak, dan is de kandidaat daarmee uitgesloten van verdere deelname aan het eindexamen.
- d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider of diens gemandateerde aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.

4. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, vraagt de schoolleider of diens gemandateerde advies aan de examencommissie en hoort de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider of diens gemandateerde deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.

5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider of diens gemandateerde in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider of diens gemandateerde geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider of diens gemandateerde en aan de inspectie.

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

Voor gegevens van de Commissie van Beroep zie reglement.

6. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
- a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijktens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;

- d. het frauderen, waaronder bijvoorbeeld:
  - (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
  - examenwerk van een ander inleveren;
  - plagiaat plegen via schriftelijke dan wel elektronische bronnen (internet):
  - citeren van bronnen zonder bronvermelding;
  - gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen;
  - afkijken of overleggen met anderen;
  - gelegenheid geven tot afkijken;
  - aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - bij bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren.
- e. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider of diens gemandateerde, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht afwezig zijn bij een toets;
- f. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk en of een praktische opdracht dat buiten het kader van een van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider of diens gemandateerde sprake is van overmacht.

9. Schoolexamen inhaalregeling en afspraken rondom te laat komen bij SE

- Bij meer dan 30 minuten te laat aanwezig zijn bij een SE, valt de leerling onder de regeling onregelmatigheid SE
- Een leerling mag binnen 30 minuten na aanvang van het SE nog deelnemen aan het betreffende SE.
- Na 30 minuten mag de leerling niet meer deelnemen en meldt de leerling zich bij de schoolleiding en valt de leerling onder de regel onregelmatigheid SE (zie hierboven)
- Bij ziekte of andere vorm van rechtmatige afwezigheid, dienen de ouders/ verzorgers van de leerling binnen drie werkdagen de verklaring afwezigheid SE-toets (te vinden op website) te ondertekenen op school.
- Na ondertekening door ouders/verzorgers van het gemiste SE kan de leerling het SE inhalen op vaste inhaalmomenten schoolexamen (zie verklaring afwezigheid SE- toets)

10. Afspraken t.a.v. herkansingen en data

1. Het aantal herkansingen van schoolexamentoetsen waaraan een kandidaat mag deelnemen bedraagt:
  - a. in leerjaar 3 vmbo-t (cohort 2023-2025): maximaal één, uitsluitend voor maatschappijleer, aan het einde van het schooljaar over ED01 t/m ED03
  - b. herexamen maatschappijleer; leerlingen die lager dan een 6.0 hebben maken verplicht een herexamen maatschappijleer. Leerlingen hoger dan een 6.0 mogen vrijwillig een herexamen maatschappijleer maken in leerjaar 4.
  - c. in leerjaar 4 vmbo-t (cohort 2022-2024): maximaal vier, verdeeld over 3 herkansingsronden:
    - 1 herkansing na de eerste schoolexamenweek (over de stof tot en met de eerste schoolexamenweek)
    - 1 herkansing na de tweede schoolexamenweek (over de stof na de eerste schoolexamenweek tot en met de tweede schoolexamenweek)
    - 1 herkansing na de derde schoolexamenweek (over de stof na de tweede schoolexamenweek tot en met de derde schoolexamenweek)
    - 1 herkansing na de derde schoolexamenweek m.b.t. alle herkansbare schoolexamens van het schooljaar 2023-2024

- d. in leerjaar 4 havo (cohort 2023-2025): maximaal drie, verdeeld over 2 herkansingsmomenten:
    - 2 herkansingen over de SET's van schoolexamenweek 2 en 3 2023-2024
    - 1 herkansing over de SET's ED02 ED03 (van het vak maatschappijleer)
  - e. in leerjaar 5 havo (cohort 2022-2024): maximaal drie, verdeeld over 1 herkansingsronde:
    - 3 herkansingen na de derde schoolexamenweek m.b.t. alle herkansbare schoolexamens van het schooljaar 2023-2024 en van SET week 4 uit het voorgaande leerjaar (H4)
  - f. Elke genummerde SET mag slechts eenmaal herkanst worden; mits er herkansbaar staat in PTA.
  - g. Er is geen limiet in het aantal herkansingen per vak per cohort.
  - h. Het hoogste cijfer van een vak dat herkanst is, is het geldige cijfer.
2. Een kandidaat die wenst deel te nemen aan een herkansing dient zich daarvoor op de vastgestelde dag digitaal in te schrijven binnen de gestelde termijn. Indien de leerling buiten de gestelde termijn zich toch wil inschrijven, dient hij/zij zich te melden bij de examencommissie.
  3. Een kandidaat die in een schoolexamenweek bij een schoolexamen afwezig is geweest, mag het werk inhalen (indien afwezigheidsverklaring ingeleverd). Dat betekent dat de kandidaat voor het gemiste schoolexamen geen herkansing hoeft aan te vragen.
  4. Een kandidaat die ingevolge data uit artikel 10 een toets van het schoolexamen moet inhalen, doet dat op een voor inhalen aangewezen moment. Op het formulier van de verklaring wordt dan tevens genoteerd wanneer het inhalen van de toets(en) zal plaatsvinden. Een kandidaat die zonder geldige reden nalaat zich in te schrijven of niet deelneemt maakt zich schuldig aan een onregelmatigheid en verliest recht op inhalen.
  5. Voor het tijdschema voor de herkansingen in het schooljaar 2023-2024 wordt verwezen naar de jaarplanning en de te publiceren herkansingsdata op verklaring afwezigheid SET Toetsen.
  6. Indien een kandidaat ook tijdens de herkansingsronden een schoolexamen niet kan maken, zal de examencommissie bepalen hoe de kandidaat alsnog kan voldoen aan het gestelde in het PTA.
  7. In alle gevallen waarin het examenreglement niet voorziet in een maatregel, neem de directeur een beslissing conform situatie.

11. Afspraken t.a.v. herbeoordeling

De procedure rondom klachten over beoordeling van toetsen door docenten:

- leerling bespreekt beoordeling met beoordelaar.
- leerling onderbouwt op welke punten de klacht gegrond is (a.d.h.v. het beoordelingsmodel). De ouder/verzorger onderschrijft de klacht en dient deze in bij de teamleider.
- de teamleider neemt contact op met de examencommissie.
- de examencommissie hoort betrokkenen en stuurt een advies naar de teamleider.
  - opties kunnen zijn: gegrond/ongegrond advies, tweede beoordeling volgens 1^e en 2^e correctie CSE.
- de schoolleiding neemt een besluit.

12. Afspraken t.a.v. Profielwerkstuk

Afspraken rondom inhoud, begeleiding en beoordeling van het profielwerkstuk zijn opgenomen in het PTA van 4 mavo en 5 havo. Er is een handleiding PWS, deze staat in Somtoday en is gemaïld aan alle leerlingen. Voor leerlingen die zakken geldt dat het profielwerkstuk niet opnieuw gemaakt hoeft te worden bij een beoordeling van 7 of hoger (her profileren mag). Wanneer de mogelijk er is om het combinatiecijfer te verhogen door het PWS te her profileren ben je verplicht dit te doen.

13. Bewaren schoolexamens en examens

De gemaakte schoolexamens en eindexamens worden minimaal 6 maanden op school bewaard na de uitslag bepaling (zie artikel 31 algemene deel).

14. Afronding eindcijfers

- Afronding eindcijfer van examenvakken die met een **schoolexamen** afgesloten worden, gebeurt door tussentijds afronden.
- Bijvoorbeeld, het gemiddelde van de resultaten van maatschappijleer 1 is 5,46. Dat wordt afgerond naar een 5,5; wat daarna wordt afgerond naar een 6.
- Afronding eindcijfer van examenvakken die met een eindexamen worden afgesloten, gebeurt door niet door tussentijdse afronding.
- Om het eindcijfer voor een vak te bepalen, bereken je eerst het gemiddelde cijfer (in geval van een SE & CE: $SE+CE/2$). Vervolgens rond je dit gemiddelde af op een geheel getal.

Eindcijfer voor een vak bepalen

Wanneer het eerste getal achter de komma een vier of lager is, wordt het cijfer naar beneden afgerond. Wanneer het eerste getal achter de komma een vijf of hoger is, wordt het cijfer naar boven afgerond.

Voorbeeld:

Cijfers: 5,3 SE en 5,6 SE

$$(5,3 + 5,6) / 2 = 5,45$$

Het eindcijfer is (afgerond naar een geheel getal) 5.

15. Data van CSE van de verschillende vakken

Eerste tijdvak

MAVO	dinsdag	14 mei 2024	09:00	11:00	M4: ce geschiedenis en staatsinrichting
	dinsdag	14 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce Engels
	woensdag	15 mei 2024	09:00	11:00	M4: ce Duits
	woensdag	15 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce biologie
	donderdag	16 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce Nederlands
	vrijdag	17 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce natuurkunde en scheikunde I
	dinsdag	21 mei 2024	09:00	11:00	M4: ce beeldende vorming
	dinsdag	21 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce economie
	woensdag	22 mei 2024	09:00	11:00	M4: ce maatschappijkunde
	woensdag	22 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce Frans
	donderdag	23 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce wiskunde
	vrijdag	24 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce aardrijkskunde
	maandag	27 mei 2024	13:30	15:30	M4: ce natuurkunde en scheikunde II

HAVO	dinsdag	14 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce wiskunde A en wiskunde B
	woensdag	15 mei 2024	09:00	11:30	H5: ce Duits
	woensdag	15 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce economie
	donderdag	16 mei 2024	09:00	12:00	H5: ce geschiedenis
	donderdag	16 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce scheikunde
	vrijdag	17 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce Nederlands
	dinsdag	21 mei 2024	09:00	12:00	H5: ce maatschappijwetenschappen
	dinsdag	21 mei 2024	13:30	16:00	H5: ce Engels
	woensdag	22 mei 2024	09:00	12:00	H5: ce kunst algemeen
	woensdag	22 mei 2024	13:30	16:00	H5: ce Frans
	donderdag	23 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce aardrijkskunde
	vrijdag	24 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce natuurkunde
	maandag	27 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce bedrijfseconomie
	dinsdag	28 mei 2024	13:30	16:30	H5: ce biologie

Tweede tijdvak

De examens van het tweede tijdvak vinden plaats van dinsdag 18 juni tot en met dinsdag 25 juni 2024.

16. Toegestane hulpmiddelen schoolexamens (SET)

De toegestane hulpmiddelen voor schoolexamens staan opgenomen in het PTA.

17. Toegestane hulpmiddelen eindexamen

L = leerling dient er zelf voor te zorgen

S = verstrekt door school

Bij het centraal examen zijn bij ieder vak toegestaan:

- schrijfmateriaal, incl. millimeterpapier; L
- tekenpotlood; L
- blauw en rood kleurpotlood; L
- liniaal met millimeterverdeling; L
- passer; L
- geometrische driehoek; L
- vlakgum; L
- één elektronisch rekenapparaat (niet programmeerbaar) L
- woordenboek Nederlands (ééndelig, niet digitaal) L

In plaats van het ééndelig woordenboek Nederlands mag ook gebruik gemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat). Indien je hiervan gebruik wilt maken meld je dit minimaal één week voor aanvang van het eerste examen bij de examensecretaris.

Extra hulpmiddelen per vak:

VMBO-T:

Duits/Frans	- woordenboek, naar en vanuit taal	L
Engels	- woordenboek, naar en vanuit taal **	L
Wiskunde	- roosterpapier cm2	S
	- geometrische driehoek en/of windroos	L
nask1	- BINAS 2 ^e editie informatiemateriaal (CvE)	S
nask2	- BINAS 2 ^e editie informatiemateriaal (CvE)	S

HAVO:

Duits	- woordenboek, naar en vanuit taal	L
Engels	- woordenboek, naar en vanuit taal **	L
Frans	- woordenboek, naar en vanuit taal	L
wiskunde A en B	- roosterpapier cm2	S
	- grafische rekenmachine i.p.v. rekenmachine	L
Natuurkunde	- BINAS 6e druk	S
Scheikunde	- BINAS 6e druk	S
Biologie	- BINAS 6e druk	S
Kunst	- oortjes/koptelefoon	L

** Op verzoek van de examenkandidaat mag het bevoegd gezag van een school bij het vak Engels de examenkandidaat toestemming geven om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken in plaats van een woordenboek Engels-Nederlands.

Toegestane hulpmiddelen dyslecten

Alle leerlingen die het betreft krijgen van de ondersteuningscoördinator, mevrouw Molenkamp, bericht ontvangen met alle informatie over toegestane hulpmiddelen.

18. Handleiding voor surveillanten tijdens het eindexamen

Vóór aanvang:

- Houd rekening met het schoeisel dat je draagt i.v.m. het geluid. Draag geen schoenen met hakken of doe deze uit bij aankomst in de examenzaal.
- De examenzittingen beginnen om **09:00 uur** en **13:30 uur**. Aanvang surveillance **08:45 uur** en **13:15 uur**; je dient uiterlijk op die tijd bij het lokaal aanwezig zijn.
- Kladpapier, examenpapier op naam en door school verstrekte hulpmiddelen worden vooraf klaargelegd door de conciërges.
- Bij de opening van elke zitting zal een opener of diens plaatsvervanger aanwezig zijn met de processen-verbaal, surveillancelijsten en opgaven.
- Uitsluitend toegestane hulpmiddelen mogen mee naar binnen genomen worden. Wij adviseren leerlingen om tassen niet naar het examenlokaal mee te nemen. **Eigen papier, mobiele telefoons of andere devices, zoals beeld- en geluidsdragers of smartwatches, blijven dan ook buiten het examenlokaal.** Wijs leerlingen voor binnenkomst in de examenzaal nog eens nadrukkelijk hierop. De tassen worden op een centrale plaats, naar aanwijzing van de surveillanten neergezet. Voor rekenmachines geldt: meerdere exemplaren zijn niet toegestaan, wel extra batterijen. Tijdens het examen lenen van andere kandidaten evenmin. De grafische rekenmachine is alleen toegestaan als dat vermeld staat in de lijst met hulpmiddelen.
- Ook surveillanten mogen in de examenzaal niet gebruik maken, dan wel in het bezit zijn van de bij punt 5 genoemde apparaten. Dus geen mobiele telefoons van docenten in de examenzaal met uitzondering van de examensecretaris of opener of plaatsvervanger.**
- De leerlingen gaan zitten volgens de verplichte zitindeling en leggen hun **leerlingpas** op de hoek van de tafel.
- Controleer direct of alle kandidaten aanwezig zijn. Waarschuw bij afwezigheid van kandidaten meteen het dag verantwoordelijke SL-lid.

Bij aanvang van het examen:

9. Om iets voor 09:00 uur en 13:30 uur worden de opgaven uitgedeeld door de aangewezen opener of diens plaatsvervanger en de surveillanten. Bij een aantal vakken levert de staatsdrukkerij ook uitwerkpapier. Ze zijn er in duplo per kandidaat; één exemplaar uitreiken, het restant bewaren en op verzoek van een kandidaat geven.
10. Tijdens het uitdelen van de opgaven heerst er volkomen rust in het examenlokaal.
11. In sommige gevallen dienen er examenopgaven naar lokaal 102-105 gebracht te worden. Dit dient zo spoedig mogelijk te gebeuren.

Voorschriften tijdens examen:

12. Na het openen van de enveloppen met opgaven is het verboden enige mededeling of inlichtingen over het werk aan de kandidaat te verstrekken, behoudens een gedrukte mededeling inzake een fout in de opgaven die door het CvTE aan de scholen is doorgegeven. Indien tijdens een zitting een fout in de opgaven ontdekt wordt, worden daarover geen mededelingen gedaan; bij de normering van het werk zal met een fout volledig rekening gehouden worden.
13. Zonder toestemming van de toezichthouder mag een kandidaat zich niet verwijderen uit het examenlokaal. Ook toiletbezoek gebeurt pas na toestemming en onder toezicht van een surveillant.
14. **Tijdens een zitting van het centraal examen is het een surveillant niet geoorloofd nog andere werkzaamheden te verrichten.**
15. Gedurende de zitting worden de opgaven niet buiten de examenlokalen gebracht; **na afloop van de zitting mag de kandidaat de opgaven wel meenemen** en kunnen kandidaten die voortijdig zijn vertrokken de opgaven nog ophalen bij de receptie. Kandidaten die hun eigen exemplaar van de opgaven willen ophalen, dienen er dan hun naam op te zetten.

Te laat-komers:

16. Een kandidaat die te laat komt, mag tot **09:30 uur** of **14:00 uur** worden toegelaten. **Na deze tijden mag de kandidaat NIET meer toegelaten worden tot de zitting.** Dit dient door de surveillanten op het proces-verbaal vermeld en aan de locatiedirecteur doorgegeven te worden. De kandidaat levert het werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt! (De locatiedirecteur kan hiervan afwijken in overleg met de inspectie).

Ziekte tijdens examen:

17. De kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de locatiedirecteur/examen secretaris of teamleider of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspectie de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.

Proces verbaal:

18. De surveillanten moeten op het proces-verbaal vermelden:
  - a. op welk tijdstip vóór het einde van een zitting een kandidaat het examenlokaal verlaat. **Let op: op het examen van een leerling die in het laatste kwartier het examen inlevert, dient de eindtijd van het examen genoteerd te worden.**
  - b. eventuele bijzonderheden (afwezige kandidaten, kandidaat die ziek wordt).
  - c. de openingstijd (= begintijd van de zitting) en eindtijd**Elke toezichthouder** ondertekent het proces-verbaal.

Aflossing van surveillanten:

19. Examensurveillance gaat vóór lesgeven. Als de surveillant die je moet aflossen op zich laat wachten, moet je in het examenlokaal blijven; de leerlingen moeten bij het lokaal op jou wachten. Verstandig is om de betreffende klas vooraf in te lichten.
20. Aflossing van surveillance verloopt volgens het schema in de examenlokaliteiten.

Inleveren van het werk:

21. Leerlingen moeten de bladen die ze inleveren nummeren en op het eerste blad vermelden hoeveel bladen zij inleveren.
22. Kandidaten die voor de eindtijd klaar zijn, moeten hun werk inleveren bij een surveillant. Deze controleert de naam van de kandidaat en staat hem toe het examenlokaal te verlaten nadat hij zich ervan vergewist heeft dat het werk compleet is, d.w.z. dat het aantal ingeleverde bladen klopt met het op het eerste blad opgegeven aantal.
23. Een kwartier vóór het einde van een zitting moet één der toezichthouders dit tijdstip mondeling aangeven. **Tijdens het laatste kwartier** van de zitting mogen geen kandidaten meer vertrekken. **Kandidaten mogen ook tijdens de periode van 1 klokuur na het begin van de zitting NIET vertrekken.**
24. Een aantal examenleerlingen zal de examens typen. Het is van belang dat deze goed en zorgvuldig geprint en daarna ingeleverd worden.
  - De examenkandidaat geeft een printopdracht.
  - De examenkandidaat vraagt code voor printen aan de surveillant.
  - De code van de printer staat op de printpas. Er zijn namelijk meerdere printpassen in het gebouw. Kandidaten moeten aan docent zien dat er op het knopje gedrukt wordt.
  - Kandidaat laat document open staan totdat de geprinte versie gecontroleerd is en sluit daarna pas het programma/ sluit pc af.
  - De **surveillant** haalt het examen op bij de printer buiten 105
Toegangscode: **Examen24**
  - De surveillant geeft het geprinte werk aan de kandidaat. Deze controleert het werk, nummert elke pagina en zet op elk blad zijn/haar naam. De kandidaat levert het werk dan weer in. De surveillant checkt of het werk is genummerd en of er op elk blad de naam van de kandidaat staat!

Einde van de zitting:

25. Aan het einde van de zitting halen de toezichthouders het werk op en controleren of van iedere kandidaat al het werk is ingeleverd. **Op het proces verbaal wordt vermeld welke surveillant(en) het werk heeft/hebben ingenomen en gecontroleerd.** Aan het einde van de zitting blijven de kandidaten in alle rust zitten totdat een toezichthouder het sein geeft het examenlokaal te verlaten.
26. Het gemaakte werk wordt per vak op alfabet, per cluster (zie proces-verbaal) ingeleverd.
27. Het werk van de kandidaten, het proces-verbaal en de resterende opgaven worden door de surveillanten aan de aangewezen sluiters overhandigd. Die levert het in bij de leerlingadministratie.
28. Kandidaten die recht op verlenging voor het examen hebben mogen maximaal 30 minuten doorwerken. Uiteraard blijven de (minimaal 2) surveillanten daarbij aanwezig.

Onregelmatig optreden van een kandidaat:

29. Gedrag of handelen in strijd met de voorschriften altijd direct melden bij Robbert van der Veer, Kirsten de Haas of Twan Rovers.

19. Herkansingen

Elke kandidaat heeft het recht om in datzelfde examenjaar voor 1 vak (als minister dit zo bepaalt mogelijke meerdere) uit zijn pakket te herkansen, nadat de uitslag is vastgesteld. Een kandidaat die wil herkansen dient een verzoek in, schriftelijk bij de leerlingenadministratie en wel vóór vrijdag 14 juni 12:00 uur. Vooraf is door de examencommissie en de mentor met een nog niet geslaagde kandidaat overlegd welk vak of vakken bij herkansing de meeste mogelijkheden tot slagen biedt.

**MONDRIAAN
COLLEGE**
MAVO • HAVO

Mondriaanlaan 1
5342 CN Oss

Postbus 384
5340 AJ Oss

Tel: 0412 - 224 190
infomondriaancollege@hethooghuis.nl
hethooghuis.nl/mondriaan